

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1882.

II. szám.

Márczius 16.

Iparügyi érdekeink.

II.

Hazai iparfejlesztésünk egyik főátka, az e célra alakított egyleteinknek vagy helytelen mederben való működése, vagy meddősége. A vidéki kisebb e nemű társulatokat és egyleteket nem is említve, volna fővárosunkban ez idő szerint kettő is, de egyikben sincs valami különös köszönet. A szám ellen épen nincsen kifogásunk. A nemes verseny — legalább ez idő szerént — sokkal többet használhatna az ügynek, mint az erőltetett fusió eszméje utján létrejött u. n. »erőtömörülés.« Megmondjuk miért. Az egylet, mely másfél évtized óta áll fönn, vezérkedő férfiai által odáig lön terelve, hogy már maholnap alapszabályaiban fel sem ismeri tagjai iránt lekötött működése- és eszközeinek lényegét sem. Sűrűnek forognak, mondjuk, hogy nagyon is sokat dolgoznak és füresa, az iparnak eddig élé vajmi kevés belőle a haszna! Munkájokat egyesek önző céljai vezették, mint társulati életre nem érett nyers tömeg, képtelen a szakszerű munka vezető hiányában, az ügynek szolgálatába állani.

Igen jól jegyezte meg valaki, »hogy némely vezérkedő elemek, valóságos végigheveredéssel eloccupálva tartják azon teret, mely más, hivatottabbakra nézve gyömölesözö leendett.« Csakugyan nincsen máskép. A szegény iparos és minden, az ipar ügyével annak hasznára foglalkozni akaró iparpártoló meglopja saját idejét, meg erszényét, hogy ily hatalmas közgazdasági factornak megizmosodását társulati uton is elősegítse. És vajjon mi történik? Talán célt ér jóakarata? Ha nem akar — belátva helytelenségét és céltalanságát ezen eljárásnak — pusztá tapsolójává lenni a helyzetet uraló vezérkedő elemeknek, s főlemeli komoly, indokolt

szavát: mosoly a jutalma, leszorul a térről, visszavonulni kénytelen az ügynek ily irányu egyesület kebelében való pártfogolásától, hol még meddő politikai agitatiók sem hiányzanak.

Ha megy s a másikat keresi föl, mely alig alakult meg amnyi idő lefolyása alatt, midőn már a tett mezéjén kellene idősebb versenytársával megmérkőznie: tágas, üres falakat s oly hivatalnokokat talál, kik csak a tagsági díjak evidentiában tartásával és pontos beszédével vannak elfoglalva. Ez az egész. Hiába kérdezősködnék a megalakított szakosztályok ülései után: ezek helyett mentségül a fusio keresztülvitele fölött elnyujtottan tartott alkudozásokat említik, melyek most az összes munkaerőt és munkaidőt igénybeveszik.

Akárki mit mondjon, ily körülmények között sem a jelenben, de még a közeli jövőben sem várhatjuk ily egyesületi élet lomhán lüktető erejétől partügyünk kellő lendületét.

Az egyetlen factor, mely bennünket kétségbeejtés helyett némi vigasszal tölt el s nem alaptalan reményt nyújt, ha nem is a legközelebbi, de távolabbi jövőben iparügyünk jóllétére általán s különösen annak szakszerű fejlesztésére hathatósan befolyjni, az iparoktatás.

Nehogy azonban valaki elég naivul azt értse, hogy az orsz. magyar iparegyesület utján, illetve vezetése alatt álló s a közadakozás filléreiből föntartott u. n. »ipariskolákat« értjük itt: ki kell kereken nyilatkoztatnunk, hogy legtávolabb áll tőlünk e téves gondolat!

Az elemi iparoktatás — hogy így nevezzük — ma oly siralmas állapotban áll fővárosunkban, hogy attól ily alapon semmi jót, semmi üdvöset sem várhatni az ipar fontos ügyére nézve. A mi ez iskolákban tanítatnak, az csaknem kivétel nélkül a vasárnapi ismétlő iskolák teendői: írás, olvasás, számolás, stb.

Hol van a technikai iparoktatás, az iparos pályára lépő ifjak specialis irányu vezetése, melyet jövőendő életkereslete mint előtanulmányt majd megkövetel? Itt a hiba, itt a bibi! Tehát nem is érthetjük a hazai ipar-ügy fejlesztésének factora alatt itt az ismétlő iskolák jellegével bíró u. n. iparosztályokat. Értjük azonban és méltán érthetjük, az állami középipartanodát, mely rövid idő alatt oly hatalmas lendületet vett. Az egészséges alap, melyen ezen intézet egész organiszusa pihen, garantiát nyújt annak helyessége és ipar-ügyünkre szóló üdvös volta felől. Kiváló szakérők fáradnak itt reggeltől késő estig, hogy hazai iparunknak ennyi pium desiderium között, hová beékelve jutotunk, legalább egy kis, ügyét és feladatát komolyan s szakszerűn felfogó elemet neveljenek, mely képes legyen versenyezni a külföld hasonló sorsu és hivatásu fiaival. Mennyire volna megkönyítve a középipartanoda működése, ha a fenn érintett alsóbb ipartanodák lépesőül szolgálának a kebelében nyerhető magasabb szakoktatásra!

De a mint legyőzni képes e nagy akadályt is: méltán várhatjuk, hogy a kebeléből kikerült nemzedék hivatott lesz, egészséges alapon megindítani az iparügy érdekeinek emelésére rendelt társulatot és egyleti életet. Ezek nem az első személyt, az én-t, de az ügyet, melynek szolgálata-tára szakszerűleg avatvák, fogják mindenha tekinteni.

Emér.

Berki hangok.

1. Üres fészkek.

Kis gilicze messze szállott,
Arva fészke gyászban áll ott,
Beröpködi utójára,
Bacsut mond a fa lombjára.

»Szegény gili, mért bujdosol?
Gyöngye szárnyad majd szétfoszol . . .
Térj haza a zöld fészkekbe
Ne menj havas vad bérezekbe!»

»Nincs már nekem fészkes tanyám,
Kiszedték a mult éjszakán,
Kicsikéim nyársra lúzták,
Anyaszívem összezúzták!»

»Te ráztad le a kis fészket
Kinom' száraz szemmel nézted;
Pedig anya fájdalomra
Köböl is foly könyek árja!»

2 Félének virág.

Rózsa mondja ibolyának,
A berek kis árvájának:
»Arva szál jőjj hozzám
Van illatos kert-hazám,
Kert való a virágnak!»

»Nem megyek én szép kertedbe
Cifra, tuskés kebeledre,
Jobb nekem, völgyeken
Hol az árnyas tölgyeken
Hű szellő fuj kedvemre!»

»Úri kerten hamis lepke
Félének orezám' körül lengve
S a hiú rosz kezek
Leszakítanak, — elveszek:
Jobb a csöndes völgyekbe! —

»Ott kisirom búbánatom'
Könyvem folyik gyöngyharmaton,
S ha az ősz lehervaszt,
Eltakar a lágy haraszt,
Édes téli álmakon!»

. S. I.

A rejteley.

(Egy falusi lelkész naplójából.)

— Folytatás. —

A házban nagy zavar uralkodott, úgy látszott, hogy mindenki elvesztette fejét; az orvos elveszettnek nyilatkozta ki a beteget, az asszony sirt, jajgatott; Halmosi Ferencz uram pedig csak tördelte kezét és képtelen volt csak szót is szólani.

E közben beesteledett, lámpát gyújtottak, az orvos eltávozott és magunkra maradtunk.

Halmosi intett, hogy a szomszédszobába kísérjem. — Bizonyosan hallott egyet-mást tisztelendő atyám — így kezdé beszédét — a szegény beteg sajátos életmódjáról, bizonyosan hallotta, hogy egész éjszakákon át virrasztott, és ilyenkor folyton ivott; a mult éjjel, úgy látszik, nagyobb mennyiségben vette magához a test és lélekölő pálinkát, nem esoda, hogy a válság bekövetkezett, ennek így kellett történni.

— És most mit szándékozik cselekedni? — kérdém a nélkül, hogy előbbi beszédére feleltem volna — csak itt marad a beteg ágyánál?

— Nem! nem tehetem, ő maga nem akarja, az imént is, hogy ágyához léptem, göresösen összeszorította kezét és végső erőlködéssel felkiáltott: »menj innen, távozzál» . . .

— Haragban éltek talán egymással?

— Nem, tisztelendő atyám; ritkán találkoztunk ugyan, nem szerette, ha házában felkerestem, de azért haragban nem voltunk; bizonyosan hallotta, hogy senkit sem bocsátott magához, csak nőm — leánya — a gyermekekkel néha-néha meglátogatta őt, de csak is néhány percze; most is ő vállalkozott arra, hogy a beteg ágyánál virrasztani fog.

— És nem fog félni a derék asszony?

Halmosi nem felelt. Rövid időn újra megszólalt: feleségem — úgy tudom — panaszkodott önnek tisztelendő atyám, hogy szerencsétlen atyja évek óta nem járt templomba, nagyon fájt a szive szegénynek e miatt; sokszor kérte a szerencsétlen embert, hogy béküljön ki az egyházzal, béküljön ki az Istennel, mindannyiszor durván utasította vissza a szegény asszonyt. Most arra kéreti tisztelendő atyám, hogy ha bekövetkezik a sze-

renesétlen ember utolsó órája, lenne jelen a haldokló ágyánál; nagy vigasztalására és megnyugvásul szolgálma ez a szegény asszonynak.

— Jó, szívesen maradok itt.

— Nem, nem úgy értettem; csak arra kérem tisztelendő atyám, hogy ha az éjjel, vagy a hajnalban, vagy bármikor feleségem hivatja a beteghez, ne tagadja meg kérését, és felelje a durva bánatokat, melyet a szerencsétlen ember egykor irányában elkövetett.

— Hová gondol?! én itt maradok, szent kötelességemet fogom teljesíteni és mindent elkövetni, hogy adott kedvező pillanatban a beteget a hosszú utra előkészítem.

Halmosi némán szorítá meg kezemet és könyves szemekkel távozott.

A beteg szobájába léptem, hol a bíró neje az ágy mellett egy széken ült és félelemmel vegyült nyugtalansággal atyjának dült arcára tekintett.

— Eszméletnél van-e a beteg? kérdezém az asszonytól.

— Nem tudom, csak ritkán ejt egy-egy szót, minden összefüggés nélkül, úgy hiszem, nincs magánál. E pillanatban az öreg merev szeme reám esett, irtózáttal kinyújtá kezét és alig érthető hangon így szólt: »távozzék, távozzék.«

Látva, mennyire nyugtalanítja jelenlétem a szerencsétlen embert, a szobának egyik szegletébe húzódtam, hová az öreg tekintete nem hatolhatott; a szobában félhomály derengett.

Sokszor és sokat virrasztottam betegek és haldoklók ágyánál, de egyszer sem éreztem azon borzalmat, mely most szívemet összefacsarta. Irtóztató, borzalmas volt tekinteni az öreg merev, kiaszott arcára, lelkemre valóságos alvilági lény félelmetes benyomását okozta, féltem reá tekinteni; azért erősen behunytam szememet és különféle átélt események emléke vonult el lelkem előtt.

Lecsendesedtem, az irtóztató esend szibbasztólag hatott idegeimre, elálmosodtam; hiába küzdöttem az álom ellen, szemeim önkénytelenül lecsukódtak. Meddig tartott szendergésem, nem mondhatom meg; egyszerre a beteg tompa nyöszörgése, és egyes szavak mormogása felriasztott szendergésemből, és láttam: miként hanykolódik ágyában a beteg; láttam, mint hajol feléje leánya, a bíró neje, mintha csak jobban meg akarná érteni a szavakat, melyeket atyja mormogott, és azután miként sikoltott fel, és tántorgott vissza az ágytól, mintha valami láthatatlan kéz súlyos csapást mért volna fejére; mindez egy pillanat műve volt. Én felugrottam ülőhelyemről, karjaimba fogtam fel a szegény, roskadozó asszonyt és székéhez vezettem. Soha sem az előtt, sem azután nem láttam emberi arcot, melyen az örüléssel határos irtózat annyira visszatükröződött volna, mint a szegény asszony arca e pillanatban.

— Istenem! mi történt? térjen magához, legyen erős bármily csapás elviselésére...

— Azt hittem, e perczen meghal — szólt alig érthető hangon, feje ölébe hanyatlott és egész testében remegett.

A beteg ágyához léptem és a lecsüngő kéz üterét

megfigyeltem; lassan, alig érezhetőleg, de még mindig vert az.

— Egyelőre még nincsen oka a kétségbeesésre, atyja még él, azonban állapota igen súlyos. Mindenre, a legkomolyabb válságra el kell készülnie.

— Bár a jó Isten mielőbb szadadítaná meg kinjaitól — szóla tompa hangon, — imádkozzék, tisztelendő atyám, velem együtt bűnös lelkéért.

És a szegény asszony a szoba egyik szegletében, távol az ágytól, letérdelt és tompa hangon el kezdé a »Mi Atyánkot« mondani; én elfoglaltam előbbi helyemet és csendesen magamban elimádkozám a »Haldoklókéért« mondani szokott imákat.

Több óra mult el imígyen, egyikünk sem szólt egy szót sem; úgy látszott, mindketten saját gondolatainkkal voltunk elfoglalva. Végre hajnalodni kezdett, felkeltem ülőhelyemről és a beteg ágyához közeledtem. Megfogtam a lecsüngő kezét, merev és hideg volt az: az öreg meg volt halva.

— Asszonyom, legyen erős — szóltam, oda lépve a még mindig térdelő nőhöz — atyja kiszenvedett.

Az asszony oda térdelt meghalt atyja elé és teljes megnyugvás hangján rebegé:

»Hála neked végtelen jóságú Ur Isten, hogy megszabadítád kinjaitól, légy irgalmas szegény bűnös lelkének!

— Amen! mondtam én, és kalapom után nyultam. Az asszony meleg szavakban, hálalkodva köszönte meg a szerinte nagy áldozatot, melyet virrasztásom által neki hoztam.

Szorongó szívvel hagytam el a szomorúság helyét: néhány percz múlva szobámban valék. Kimerülve az éji virrasztás által, csakhamar nyugvó helyemre vettem magam, de sokáig nem bírtam elaludni. A meghalt Alsoki Pál képe lebegett folyton szemeim előtt. Micsoda ember is volt csak ő?! Évek óta nem járt az Isten házába, került az embereket, éjjel dorbélyozott, nappal aludt; nem dolgozott, azután életének végső percei, mily rémületesek voltak azok! Keblemben egy szózat azt súgta: ez ember életében bizonyára volt egy sötét pont, mely különös életmódjának megfejtését foglalta magában. Szendergésemben is rémképek ijesztettek, majdnem dél felé járt az idő, mikor nyugvó helyemről felkeltem és dolgozó-szobámba mentem, hol a bíró: Halmosi Ferencz uram várakozott reám.

— Köszönöm, tisztelendő atyám, szíves jóakarátát, melyet szegény nőm iránt tanusított, most is az ő nevében jöttem, arra kérem, hogy csak egyszerűen temesse el megboldogult atyját, és imádkozzék érte a sirnál hosszan, hogy Isten irgalmazzon szegény bűnös lelkének.

V.

Több hó mult el azóta, hogy Alsoki Pált eltemették, háza üresen állott, nem lakott benne senki; az emberek már alig beszéltek fölöle valamit; leánya csinos kökeresztet állíttatott sírjára és kevéssel atyjának elta- karítottása után drága egyházi szereket ajándékozott a templomnak. Ha a falu népe nem gondolt Alsoki Pálra, annál többet gondoltam én rá, eszembe jutott, valahányszor leányára néztem. Azon reggel óta, melyen atyja

meghalt, sötét búskomorság vett erőt rajta, mely napról napra fokozódott: bárhol is volt, a házban, a mezőn, a kertben vagy a templomban, sokszor merev szemekkel bámult maga elé, mitsem tudva arról, mi körülé történik: szívem mélyéből sajnáltam a szegény asszonyt, féltettem, hogy búskomorsága oly fokra emelkedhetik, honnan az örülésig csak egy lépés szokott lenni.

A bíró Halmosi Ferencz uram nejének szomorú lelki állapotát atyja halálának tulajdonította, én mélyebben tekintettem a szegény nő lelkébe és kerestem is az alkalmat, hogy beszélhessek vele ez ügyben, de mintha csak kitalálta volna szándékomat, szorgosan került minden alkalmat, hogy vele négy szem közt beszélhessek. Én bizalmát nem akartam kiereszokolni, a véletlenre bízta a rejtélyes esemény megoldását. A véletlen, vagy ha úgy tetszik a kedvező alkalom, nem sokáig váratott magára; igaz, az eredmény igen szomorú volt.

Egy nap reggelén a szomszéd város postabélyegével ellátott levelet kapok, az írás ismeretlen volt előttem, kíváncsian törtem fel a borítékot, de alig olvastam néhány sort, szívem egészen elszorult. A szomszéd város orvosa tudósított, hogy Kőri Péter a vasuti töltés építésénél szerencsétlenül a töltésről lebukott, lábát törte, melyet okvetlenül le kell vágni, különben néhány nap múlva bizonyos a halála. Péter a műtét előtt még egyszer beszélni akar velem, arra kér, hogy azonnal keressem fel a kórházban; az orvos is esdő szavakat esatolt Péter kéréséhez.

Rövid idő múlva a kocsin ültem és a szomszéd városba hajtottam. Néhány óra alatt elértem céloamat és a kórház előtt leszálltam.

A vizontlátás örömmel töltötte el szegény Péter kebelét, de nekem iszonyu fájdalmat okozott; gyengéden megszorította kezemet és boldogító mosoly ült napbarnitotta, szenvedő arcán.

— Köszönöm, igen köszönöm, tisztelendő atyám, hogy teljesítette utolsó kérésemet, hogy eljött, sok mondani valóm van, pedig napjaim vagy is inkább óráim már meg vannak számlálva. Vigasztaltam tehetségem szerint, biztattam, hogy Isten segítségével még meggyógyulhat és még jobb napokat is láthat.

— Hagyja el tisztelendő atyám, érzem, miként elérkezett az idő, hogy a világgal utolsó számadásomat tegyem meg, a néhány óra, melylyel még rendelkezem, egyedül önnek legyen szánva, tisztelendő atyám. Üljön ide mellém, jó közel ágyamhoz, sok mondani valóm van és amit mondani fogok, egyedül önnek legyen mondva, tisztelendő atyám.

Kérését teljesítendő, az ágy mellett foglaltam helyet és testem felső részével arca felé hajoltam, hogy egy szót se veszítsek el abból, mit hallani fogok.

— Ön tisztelendő atyám — kezdé susogó hangon beszédét a beteg — soha sem kétkedett ártatlanságomban, köszönet érette . . .

— De volt még valaki, ki ártatlannak hitte kendet, Halmosi Mariska, a bíró legidősb leánya; egyszer jelenlétemben is védelmezte kendet anyjával szemben.

— A jó gyermek! Isten áldja meg, nem fogom többé vizontlátni e földön . . . de nem róla van szó, volt még más valaki a faluban, ki jól tudta, hogy nem én voltam a gyilkos . . .

Meglepetve tekintettem arcába, alig birtam mérésékelni felindulásomat, melyet szavai bennem keltettek.

— Mit tud tisztelendő atyám ama szomorú eseményről?

Röviden elmondtam neki, mit hallottam itt-ott a faluban a szerencsétlen esetre vonatkozólag. Beszédem alatt majd szomorúan rázta fejét, majd meg igent látszott inteni. Mikor beszédemet végeztem, újra megszólalt:

— Ama szerencsétlen estén Alsoki Pállal, jövendő apósommal, egy időben hagytam el a kocsimat, melyben a marhakereskedő még borozgatott. Háza előtt elváltunk egymástól. Szép holdvilágos éj volt; mielőtt lakásomra mentem volna, eszembe jutott, hogy jó volna megnézni burgonya-földemet, nem bántja-e valaki; úgy is tettem, körüljártam a földeket és épen az útra léptem, hogy lakásomra térjek, mikor nem messze tőlem lövés történt. Vajjon a közelfekvő berekben, avagy az országúton történt-e a lövés? biztosan nem vehettem ki. Azt hittem, hogy az uradalmi vadász jár a berekben és valami vadra lőtt; de azt is gondoltam, hogy vadász lesz, ki felhasználva az éj esendjét és magányát, kárhuzatos szenvedélyének eleget tenni törekszik. Alig haladtam azonban néhány lépésnyire az uton, mikor saját szerű tompa, olynemű hang üt meg fületem, mint mikor valaki valami nehéz testet vonzol a földön maga után. Aha! gondoltam magamban, mégis vadász volt, ki a lőtt vadat, talán szarvast, a berekben valami rejtett helyre vonzolja maga után. Ösztönszerűleg megálltam s tekintetemet azon hely felé irányoztam, honnan a vonzolás zaja hallatszott. Lélekzetem elállott, s majdnem eszméletemet vesztettem, mikor kevés vártatva a föld felé görnyedt embert láttam, a berekbe maga után valami nehéz testet vonzolni. A nehéz test nem vad, hanem halott, meggyilkolt ember teste volt és a férfiu, ki a testet a bokorba vonzolta, hogy ott megrabolja, Alsoki Pál volt, Katiczám, menyasszonyom atyja. Még most is, annyi év után lelkem borzad, ha reagondolok ez estére; mintegy magam előtt látom Pál gazdának a pénzvágtyól irtózatossan eltorzított arcát; látom, mint veté magát az általa meggyilkolt marhakereskedőre, mint rabolta el tárczáját, azután mint nézett maga körül s mintegy saját árnyékától megrettenve, mint futott a berek belsejébe. Hajam ég felé meredezett, torkom elszorult s egy hangot sem birtam adni.

— Kend tehát jól ismerte a gyilkost és mégis hallgatott? kiálték fel boszusan. A felfedezés, hogy Alsoki Pál volt a gyilkos, nem lepott meg annyira, mint azon körülmény, hogy Péter a titkot annyi éven keresztül fel nem fedezte, dacára annak, hogy a gyilkosság gyanuja alatt állván, egész élete a nélkülölés, a keserűség, a megvettetés hossza lánczolatát képezte. Valódi heroismus kellett ahhoz, hogy valaki így éljen, mikor csak egy szavába került volna, hogy helyzetén változtasson.

— Meddig maradtam ily zsibbadt helyzetben, alig tudnám megmondani, mikor magamhoz tértem, első volt, hogy szívemben iszonyu fájdalmat éreztem, éreztem, hogy e véres tett örökre elválaszt szeretett menyasszonyomtól, hogy e véres tett nehéz átok gyanánt fog életemben reám nehezenni. — Mig így gondolataimba merülve, mintegy a helyhez szegezve állottam, egyszerre

a távolból jövő kocsizörgés ébresztett fel merengéséből, egyszerre öntudatára jutottam veszélyes helyzetemnek; hátha valaki meglát és felismer az elkövetett gyilkosság közelében? Mint üldözött vad, futni kezdék a földeken keresztül-kasul, és kimerülve, mint valami tolvaj lopóztam lakásomba; remegtem, hogy valaki meg talál látni. Éjfélt már rég elmúlt, mikor házamba értem, az ágyba vetettem magamat, de álom nem jött szemeimre. Nagyon, nagyon szerencsétlennek éreztem magamat; tudtam, hogy Katicza örökre elveszett reám nézve, de a jó lény ne tudja meg soha annak okát, miért hagytam el őt, ne tudja meg soha, hogy atyja nyomorult gyilkos. E leány iránti szerelemből hallgattam, keblem mélyébe zártam a borzasztó titkot, melynek tanújává a véletlen tett; én nem tehettem, hogy e leány atyját a törvény szigorú igazságos büntetésének adjam át. De miként igazoljam kimaradásomat, visszavonulásumat? E kérdésre nem tudtam felelni, bármiként is törtem eszemet a feleleten. A véletlen, mondhatnám a szerencsétlenség kisegített a zavarból. Tudja, tisztelendő atyám, hogy a gyilkosság utáni napokban folytatott nyugtalan, féltékeny, elzárkózott életmódom a gyilkosság gyanújába kevert, a körülmények véletlen találkozása ellenem vallott, elfogtak, börtönbe vetettek, s kevésbé múlt, hogy fel nem akasztottak. A törvényszék felmentett ugyan, de a gyilkosság gyanúja rajtam száradt; majdnem mindenki a faluban gyilkosnak tartott, megvetett és került.

— Hát akkor, mikor saját élete veszélyben forgott, nem jutott eszébe a törvényszék előtt vallomást tenni, hogy ezáltal az elítéltetést elkerülje?

— Arra nem is gondoltam, én tudtam, hogy ártatlan vagyok, éreztem, hogy Isten nem fogja engedni, hogy a törvényszék ártatlan ember vérére ontsa, valami azt sugta folyvást, hogy nem fognak elítélni. Ha azonban mégis halálra ítélték volna, nem tudom, vajjon szerelnem nagyobb, erősebb lett volna-e bennem, vagy az élethez való ragaszkodás?..

— Kérem nagy, hallatlan áldozatot hozott szerelmének, csak az a kérdés, vajjon jogosan cselekedett-e akkor, mikor saját életének mintegy feláldozásával, az igazi bűnöst az igazságos, büntető törvény elől elrejtette.

(Vége következik.)

A végzeteljes bankjegy.

Angol humoreszk.

— Folytatás —

Lassan, lecsüggesztett fővel tért vissza Bibb forgószékére. De a munkához nem volt többé semmi kedve. Fölállott s a helyiség háttérébe ment. Ott egy zsámolyon egy mosdó-medence állott s felette a rozsdás szegen, egy nem nagyon tiszta törülközőkendő mellett, egy kis félig megvakult tükrök függött. Bibb a tükröt ovatosan levette s egy vizsgáló pillantást vetett beléje. A szemle eredményével meg volt elégedve; nem csak légnymódsu hamis kaucuk foga (s minden szépítgetés nélkül csakugyan csupán egy volt) kifogástalanul ott állott a sorrendben, haja is rendben volt. Külseje tehát nem volt oka, ha az elfütni hölgynek szívére talán nem tett volna ohajtott benyomást.

Sohajtván akasztotta vissza a tükröt a rozsdás szegre, s nagyon bosszankodott saját ügyetlensége felett, hogy

miért nem volt elegendő bátorsága: megkérdezni a hölgytől, hogy hogyan hívják, miután szokásban van, nagyobb bankjegyre az illetőnek nevét, kitől az ember kapja, fölírni. Egyszerre az a gondolat villant meg agyában: hátha a hölgy maga felírta a nevét? Hévvvel nyult a bankjegy után s tekintetét a számokra és nevekre szegte.

De mi történt? Silvander Bibb arca miért lesz hirtelen oly halvány, mint a papír? Miért forognak szemtekéi oly izgatottan odúikban? Miért fenyegetőzik a kaucuk fog, hogy rögtön ott hagyja társainak sorát? — Az ötszáz frankos bankjegy két félből van művésziileg összeragasztva s a két fél nem együvé váló!

»Nagy — Rothschild, mit tegyek? nyöszörgött Bibb. Hol volt a szemem, mikor ez a Sziring — Szirént akart mondani — elbolondított, hogy bankjegyét felváltam, mely Isten tudja, micsoda gonoszság vagy ostobaság által most teljesen értéktelen? Szaladjak az ismeretlen szép után — mert lehetetlen, hogy csaló legyen —, keressem annyi ezer népsokaság között, a házak tengerében, az utcák tömkelegében? Nem, hamarabb megtalálnék egy elveszett gombostűt a rét fűvében!

Bibb öklével a homlokát verte s tekintetét a végzeteljes bankjegyre meresztette, mely a májusi nap hatása alatt jókedvüleg felkunkorodott. Nagy izzadságcseppek hullottak Bibb arczáról a főkönyvre; Bibb simára törölgette lapos, tintás tenyerével.

E pillanatban a szoba ajtaja egy lábnyi szélességben kinyílt s berepült rajta a reggeli ujság, melyet a kihordó reggelenként, mindig egy és ugyanazon órában hozni szokott. Az ujság megjelenése eloszlatta a borzasztó átkot, mely Bibb sötét kedélyét fogva tartotta s a reménynek egy gyöngye sugara tünt föl benne; »Vajjon, ha te — egy hirdetés — fiatal hölgy — fekete selyemruha — ötszáz frankos bankjegy — tévedésből — helyes!« Bibb hirtelen az íróasztalhoz ült s egy elintéztetett üzleti levélpapírosnak a be nem írott oldalára a következő sorokat írta:

»Ötszáz frankos bankjegy! A fiatal fekete selyemruhás hölgy, ki ma a Müller és Scholze banküzletében egy ötszáz frankos bankjegyet apróbb bankjegyekre felváltott, saját érdekében sürgetőleg fölkeretik, hogy címét rögtön tudassa a cégtulajdonosokkal.«

Ezt a hirdetést azután egy rövid kisérőlevéllel borítékba tette s maga saját személyében a legközelebbi levélszekrénybe vitte, mely szerencsére a szomszédház falán függött.

A könyvvezető szívének ujjongni indult öröme azonban nagyon lehűtötte azon körülmény, hogy ugyanazon pillanatban, midőn Bibb a levelet egyik ujjával a szekrénybe besegítette, a közeli utcaszögleten föltűnt a bankcéznek első fele, Müller Liborius ur, hogy egy váltóház tulajdonoshoz illő komolysággal és kimértéssel lépdeljen üzleti helyisége felé; mert az óra, melyben minden reggel a váltóház látkörében megjelenni szokott, éppen ütni kezdett.

Mint egy megijedt pisztráng — lehetetlen a hasonlatot melegvérű állatokról vennünk — úgy rohant Bibb a minden instructio ellenére elhagyott kincstárba vissza.

Alig foglalt helyet, a gyors futástól még lihegő, Silvander az ő forgószékén, már főnöke is belépett.

»Jó reggelt!«

»Jó reggelt kívánok, igazgató ur!«

Müller Liborius ur előszeretettel »bankigazgató urnak« vagy bank nélkül is »igazgató urnak!« szerette magát csufoltatni.

Silvander egy kancsal tekintettel figyelte üdvözlétének hatását.

A fél-czég hidegen lépett írósztalához és áttekin-tette a póstát. — Szünet. — »A pénztárnok még nincs itt?« Ezen kérdést a főnek egy negyedrészt fordulata kísérte.

»Sajnos, nincs itt, igazgató ur!« — szünet.

»Ha ismét magán dolgai lesznek, Bibb ur, akkor legyen szíves azok elintézését oly időre halasztani, midőn az üzlet alkalmazottjai közül valaki a helyiségben van!« Általános megjegyzés a főnek fél fordulátával. — Szünet.

Silvandernek udvarias üdvözlése mint egy vékony vesszőeske hatálytalanul lepattant főnöke rosz kedvének pikkelypáncéljáról. Mi fog még majd akkor történni, ha Müller Liborius megtudja a bankjegy-históriát, s azt okvetlenül meg kell tudnia! Bibb nagyon szomorú arcot vágott. Végre nem maradt egyéb teendője, mint bevallani a főnöknek a bankó-történetet, persze a körülmények némi módosításával és egyes részletek elhallgatásával.

A főnök magán kívül volt haragjában. Alig talált szavakat kellően elítélni Bibb esztelen eljárását. »Ha az ötszáz frank, Bibb ur nem lesz rendben, Bibb ur, akkor kötelességem lesz, Bibb ur, kötelességem úgy üzlettársam valamint a közönséggel szemben, lépéseket tenni, Bibb ur, lépéseket, melyeknek az ön szolgálatainak minden elismerése mellett önre nézve mégis végzeteljesekké kellene lenniök!« Így végzé Müller ur, a Müller és Schulze czég üzlettársa feddő beszédét.

Az üzleti hivatalos órák lassan haladtak. A dél üdülési szünetével, a délután megszokott borzasztó üzleti kávéjával, az est lobogó gázlángjaival — egymásután elhunytak. Silvandernek nyugtalan éje volt. Majd azt álmodta hogy a váltóház egyik vasrácsa előtt állott, vizsgálta a beváltott bankjegyek halmazát s úgy találta, hogy valamennyi hamis. S a mint kétségbeesésében menekülni akart, az egész személyzet a szobába rohant, megragadta őt s egy sötét börtönbe vetette. Óriási erővel feszegette a száz lakattal bezárt vasajtót. Az ajtó engedett, aranyos napvilág hatolt be: ő meg volt mentve s kiszalad az utczára. Ott, a legsűrűbb embernyüzsgelében, hirtelen megpillantotta a fiatal selyemruhás hölgyet. Erőszakosan utat tört magának az embertömegben keresztül. Megszólította őt. A nő megfordult, megpillantotta őt, futni kezdett téreken, utczákon, folyosókon és sikátorokon át, melyek oly szűkek voltak, hogy alig tudott rajtuk egyetlen ember nagy nehezen keresztülvergődni. E perczben, oh borzalom, hallotta, a mint őt egy harmadik üldözte. Főnökére Müller Liborius urra ismert benne, ki egy óriási ollóval szaladt utána, hogy őt, mint ama bankjegyet, kétfelé vágja. Már érezte nyakán üldözőjének ujjait, az olló két ága már bevágott oldalába, e pillanatban — dobogó szívvel s izzadtan fölébredt.

A nap, melyen sorsának el kellett dőlnie, bekövetkezett. Egy óra mulva Bibb szokott helyén ült. A reg-

geli lap megérkezett s benne a beküldött hirdetés, kövér betűkkel s fekete kerettel. Az üveg-ajtó nap közben sokszor megnyílt, de az, kit Bibb várt, nem jött: helyette azonban jött délután öt óra tájban az öreg William, a főnöktől egy levelet hozva, mely Bibbre volt ezimezve.

(Folytatása következik.)

T Á R C Z A.

Aczeltoll és irón.

(Hans Sundelin után.)

— Vége. —

Az aczeltoll ikertestvére az irón, melynek nem kevésbé érdekes élettörténete van. Valamint az ókor klasszikus népei, névszerint a görögök és a rómaiak, íráshoz a viasztáblácskákön érc vesszőket használtak, úgy alkalmazták a régiebb festők a rajzoláshoz a »stilus«-okat, melyeket Olaszországból kaptak. Vajon ezen stilusok csakugyan ólomból voltak-e, az nem bizonyos; talán csak ólomzsinó nyomot hagytak a papíron; a középkorban azonban még nem ismerték a mai írót, habár az irla (graphit) használata igen régi lehet. Az írónok oly alakban, mint a mi jelenkori írónaink, csak 1664-ben jöttek használatba, midőn Borrowdaleben, Cumberlandban (Angolország) egy nagy graphitbányát fedeztek föl, mely kitünő anyagot szolgáltatott. Németországban 1680-ban lett ismeretessé az írónkészítés s a következő évszázad huszas éveiben Steinban, Nürnberg mellett, már voltak írónkészítők: 1776-ban alapította gróf Kronsfeld Bajorországban az első német írógéart. Kezdetben ott is az angol gyártási mód uralkodott: a graphitot egy fűrészszel lemezekbe vágták, a lemezeket egy vízszintes korongon simára csiszolták, azután vesszőkbe szelték, melyeket fába foglaltak. Midőn azonban a borrowdalei bánya kezdett kimerülni, ellentétben az előbb gyártott s »valódi angol«-nak nevezett írónokhoz hulladékokat és kevésbé jó, földes és poralaku graphitot használtak, mindkettőtől egy kötszer, kén, mézga, colophonum stb. segélyével tömör anyagot készítettek s közvetlenül ebből csinálták a vesszőket vagy megszáritás után lemezeket és pálcácskákat metszettek belőlök.

1795-ben Conté, Franciaország egyik legnagyobb iparosa s vele egyidejűleg Hardtmuth Bécsben feltalálták a mai napig gyakorlatban levő agyagkeveréket, mely abban áll, hogy iszapolt agyagot gondosan összekevernek iszapolt graphittal. A masszát azután egy hengerbe töltik, melynek alja lyukakkal van ellátva, melyekből, midőn a tolongt erős nyomással betolják, a massa vesszők alakjában kijő. Ezeket megszáritják s a levegő teljes elzárásával a kívánt keménység szerint erősebben vagy gyengébben tüzesítik. Minthogy a nürnbergi ipar ezt a gyorsan elterjedő gyártási módot nem fogadta el, erős hanyatlásnak indult s csak midőn Faber Gáspár 1760-ban Steinban, Nürnberg mellett, Conté rendszere szerint gyárat alapított, lett ismét virágzóvá. Faber örökösei ezenkívül biztosították maguknak az 1847-ben ismeretessé lett Alibert-graphitot Sziberiában, minek folytán a németországi írónipar az első helyet foglalja el. Nürnbergben jelenleg husznál több írógéart működik, melyek 5600 munkással évenként körülbelül 250 millió darab írót gyártanak. Angliáellenben e tekintetben majdnem jelentéktelenné lett.

Az irón foglalványaul jelenleg csaknem általánosán a virginai cedrus fáját (juniperus virginiana) használják, kevésbé finom fajoknál a nyugatindiai cedrusfát (cedrella odorata) s a legolcsóbbakhoz a nyírfát, juharfát vagy bükkfát alkalmazták

Amerikában, hol a new-yerseyi gazdag graphit-telepek felfedezése folytán nagy mérvben üzött irón-ipar fejlődött, a graphit burkolatú a Florida-czedrust használják. A fát tömbökben szállítják Newyerseybe, hol $3\frac{1}{2}$ hüvelyk széles és $\frac{3}{10}$ hüvelyk vastag csikokba vágják. Ezeket hat mélyedéssel látják el, melyeknek mindegyike egy hosszában kettéhasított irónhengerfa felét képezi. Egy munkásnő a formát gyurmából előállított hat graphit-szállal betölti s átadja azt egy másik munkásnőnek, ki két ily formát, miután azokat forró ennyvel bekente, összeragaszt. Az ekként egy egészzé összeragasztott formák azután egy sajtóba kerülnek, melynek nyomása alatt maradnak mindaddig, míg az enyv meg nem száradt. Ezt követi a formából kiálló graphitvesszők levágása, a formában fekvő hat egyes irón elkülönítése, mi egy forgó kés által történik, mely a fölösleges fát levágja s végre a gömbölyítés és simítás, valamint a finom csiszolás.

A mód, melyen a fabulladékokat tüzelésre felhasználják s a kész áru feletti ellenőrzést gyakorolják, az amerikaiak gyakorlati érzékéről és találékony szelleméről tanuskodik. Az egyes irónok átalakítása és simítása közben lehulló forgácsot tudnillik egy különösen szerkesztett és könnyen kezelhető fuvócsó folytonosan a gép tüzelőkemenczéjébe lódtíja, úgy hogy a padló mindig tisztán marad. Annak ellenőrzésére, vajjon az elkészített irónokból egy darab sem hibázik-e, nagy asztaokokat használnak, melyeknek felülete apró mélyedésekkel van ellátva, melyek mindegyike egy-egy irónt fogad be. Ha azután bizonyos számú irónt dobnak ezen számláló asztaokra, néhány perc alatt meg lehet olvasni tizenkét tuczt irónt.

A leghíresebb iróngyár New-Yerseyben a Dixoné, mely majdnem négyszáz különféle faju irónt gyárt. Naponkint mintegy nyolczvanezer darabot készítenek; s az évi gyártmány mennyisége fedezi körülbelül egy harmadrészét az Egyesült Államok évi szükségletének.

Az aczéltolat és az irónt tehát nem szabad oly közömbös szemmel tekintenünk, mint ez általában történik, mert ezen két, reánk nézve oly hasznos és oly elkerülhetlenné lett, eszközről is elmondhatjuk: a mindennapi dolgot kevésre becsüljük.

Közl: —Z

RÖVID HIREK.

* **Legfőbb adományok.** A király ő Felsége a tolmácsi, alsó-szalóki, felső-körtvélyesi, sajó-püspökii r. kath. és a szepes-szulini g. kath. hitközségeknek egyenkint 100 frtnyi, a nagybittsei r. kath. hitközségnek 200 frtnyi iskolaépítkezési segílyt, végre a kis-bereznai sz. Bazil-rendü zárdának helyreállítására szintén 200 frtnyi segílyt adományozott magánpénztárából.

* **Ft. Búbla Károly** vál. arbesi püspök, esztergomi örkanonok ur ő méltósága, áldozárságának ötvenéves emlékére, a sz. Adalbertől nevezett papi nyugdíj-intézet számára 5000 frtot, az esztergom-királyvárosi kórház kápolnájában végzendő sz. misére 1000, az alesperesi alapnak gyarapítására 1000 frtot adományozott. Ő méltósága az Adalbertinum alapját eddig már 15,000 frttal gyarapította.

* **Szent István királynak** emelendő szoborra, Budapest főváros közgyűlése 25,000 forintot szavazott meg, mely öt évi részletben fog kiadatni.

* **Munkácsy Mihály** nagynevű festészünk háromheti dalut után f. hó 10-kén délután a bécsi gyorsvonattal visszatért Párisba. Szülőföldjéről, Munkácsról f. hó 5-én történt megérkezése óta ismét folytonos ovatiók tárgya volt a fővárosban. 9-ikén a főrendiház és a képviselőház tagjai adtak tiszteletére fényes

disztrakomát. Pénteken reggel, elutazása előtt, a főváros küldöttsége nyújtotta át ünnepélyesen a mesternek a diszpolgári oklevelet. A küldöttség szónoka Ráth Károly főpolgármester volt. Délelőtt Ipolyi Arnold püspök ur ő excja adott villásreggelit a művész tiszteletére. Az indóházhoz sokan kikisérték a művészt, s ott is már számosan várták, hogy szívélyes Isten hozzádot mondjanak neki. Hozza Isten őt mielőbb vissza körünkbe.

* **A festőművészeti akadémia** felállítására komoly előzetes lépések történnek a kormány részéről. A műtermek számára a fővárostól a közoktatási miniszter egy ingyen telek átengedését kérte, mit a főváros a legnagyobb készséggel megígért. Az iskola élére Benczur Gyula müncheni tanár, híres festőművész fog állítatni, kit Trefort miniszter erre fölszólított s a ki a miniszternek irt válaszában tudatja, hogy ez iránti értekezés végett, ha egészségi állapota engedi, a virágvasárnapot megelőző időszakban Budapestre jő.

* **Lyukgatott vagy más módon megcsontított ezüst váltópénz** a közpénztáraknál egyáltalában nem fogadtatik el. Ily váltópénz csupán csak a pénzbeváltó-hivatalban értékesíthető, még pedig különként 36 frttal, minél fogva egy 10 kros pénzdarabra mintegy 3,5, egy 20 krajczárosra pedig 7 kr esik, a mi 65°/₁₀₀ veszteséget jelent. — A sérült vagy idegen felirattal ellátott bankjegyek pedig csak az osztrák-magyar bank intézeteinél váltatnak be.

* **Állatvédő egyesület** szervezésére mozgalom indult meg a fővárosban. Ideje, hogy erre legalább lépések történnek, s valahára vége fog vettetni a lelketlen állatkinzásnak, mely a mily embertelen, ép oly megszegyenítő dolog fővárosunkra.

* **A vakok intézetének** alaptökéje a mult évben 7670 frt 83 krral, a siketnémák váczai intézetéé pedig 8172 frt 69 krral gyarapodott.

* **Francziaország lakossága,** a legújabb népszámlálás szerint, 35,597,589 lélek.

= Lapunk mai számához mellékelve veszik tisztelt olvasóink a ft. Lováky Antal esolnoki plébános helyettes ur buzgó igazgatása alatt álló magyarországi Jézus szent gyermekeségi társulat évi jelentését 1881-ről. Ezen jótékony társulatot a legmelegebben ajánljuk a katolikus közönség hathatós pártfogásába.

IRODALOM.

— **Irodalmi értesítés.** Alulirt Sz. József közelgő ünnepe alkalmából batorodik testvéri szeretettel az édes Jézus nevelő anyja buzgó tisztelőinek szives figyelmét »Sz. József tisztelete« című ima könyvre felhívni, mely ft. Troll F. pécsi apát-kanonok ő nagysága magas pártfogása mellett az egyházi hatóság jóváhagyásával jelent meg. Tartalmaz elmékedéseket, áhitat-gyakorlatokat, reggeli-, esti-, sz. mise- és bucsu-imákat. Alkalmas sz. József tiszteletének terjesztésére. A kritika beltartalmáról elég kedvezőleg nyilatkozott. Megrendelhető erga 3 sac. intentiones. Megjelent s a tisztelt előfizetőknek szétküldetett »Assisi, vagyis szerafi sz. Ferencz viselt dolgai.« E kis könyvről az egyházi bíráló azon ajánló nyilatkozatot tevő: »hogy a kath. hitélet és vallásos buzgóság ápolására kitünően alkalmas.« Ára bérmentesen megküldve 25 kr. vagy 1 intentio elvállalása.

Alulirotnál kapható még: »Egyházi beszéd«, melyet ft. Szigvárt J. tamási esperes-plébános 50 éves áldozárságának ünnepén mondott Sissovicz János plébános. A nagylelkű szerző szelleműs sz. beszédjének meglevő példányait kegyes vala zár-

dánk javára átengedni. E koreszméket tárgyaló jeles sz. beszédet szerző jó barátai adták ki, hogy a benne foglalt magasztos szép eszmék mennél szélesebb körben elterjedjenek. Megküldetik 1 intentio elvállalása mellett. Az itt jelzett művekből befolyó tiszta jövedelem egy apácza-zárdára fog fordíttatni. Kelt Regőlönn (u. p. Tamási, Tolna m.) 1882. márcz. 8. Szemeyei M. plébános.

— A Révai-testvérek által kiadott »Világhírű utazások könyvtára« című vállalatban már teljesen megjelent díszes kiállításban Kreitner Gusztávnak »Gróf Széchenyi Béla Keleti utazása« című műve. Ugyane vállalatban most egy második nagyobb mű kiadása indított meg, a híres Stanleynek »Utazásom Közép Afrikában« című érdekes munkája, mely harmadikét füzetben fog megjelenni, mintegy 200 díszes képpel. Az első füzet már megjelent. Egy-egy füzet ára 30 kr. Havonként 2—3 füzet jelenik meg.

— Megjelent s beküldetett „Magyar könyvtár“, szerkesztik dr. Székely Ferencz, dr. Staub Móricz és Bakos János. A beküldött füzet tartalma: A boldogság alapköve, írta Mayer Miksa. Minden füzet külön kapható. Ára 15 kr.

— Értésítés. A dr. Kellner-féle „Gondolatok a nevelés és tanítás köréből“ című munka t. megrendelőit van szerencsém értesíteni, hogy a munkát sajtó alá adtam s az legközelebb meg fog jelenni. — Ujabb megrendeléseket 1 frt 50 kr-ával szívesen fogadok. Ó-Becsén. 1882. márcz. 10. Szűcs János tanító.

— Az „Uj magyar Sion“ februáriusi füzet a következő cikkek tartalmazza: Az utolsó keresztveszély, Szentimreytől. — Viszhang, Maszlaghy Ferencztől. — Gázai levél, Gatt Györgytől. — Hegyi séták, Várnaitól. — Logikai következtetések Jézus Krisztus életéből, Spatt Gyulától. — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

— A Henniecke Rezső által Győrött kiadott „Magyar Dal-Album“ból most jelent meg az új folyam I. kötetének 5. füzeté 20 magyar dallal. Ezen Dal-album megjelent, szeptember és október kivételével, minden hó elsején. Előfizetési ára egész évre 1 frt 80 kr.; félévre 90 kr. Egy füzet ára 25 kr.

— Gyakorlati gyümölcstermelőknek s a kertészet kedvelőinek hasznos szolgálatot vélnünk tenni, ha figyelmüket felhívjuk a Klosterneuburgban megjelenő »Der praktische Obstzüchter« című kertészeti lapocskára, melyet az alsó-ausztriai gyümölcstenyésztő-egylet ad ki. Előfizetési ára egész évre 2 frt. A szerkesztőségénél egyébiránt (Klosterneuburg bei Wien) kaphatók ingyen próbaszámok is.

MINDENFÉLE.

Szobakert kicsinyben. A »Science pour tous« a következő egyszerű és olcsó módot ajánlja olvasóinak, hogyan kelljen a szobában csinos kis kertet csinálni. Egy közönséges meglehetősen nagy fürdő-szivacsot meleg vízbe teszünk, míg egészen tele nem szívja magát. Azután ismét félig kinyomjuk belőle a vizet, s a szivacs lyukait teleszórjuk köles, piros lóhere, len, kővér porcsin, különböző fű, árpa és egyéb könnyen csírázó és különböző színű leveleket hajtó növényekkel. Az ekként elkészített szivacsot egy csészében egy virágváza nyílására teszszük, vagy pedig egy ablaknyílásban felfüggesztjük, hová a napfény mindennap egy kis ideig besüt. Egy héten át gyöngén öntözni

kell a szivacs felszínét. Nemsokára zöldülni kezd a szivacs s rövid idő alatt sűrűn benőtt golyónk lesz, melynek színe a használt magzsemek szerint többé-kevésbé tarkálni fog.

Fűrészpor, mint palaczk tisztító szer. Palaczkok, üvegek stb. különösen olyanok tisztítására, melyekben olajok voltak s melyeknek tisztítása gyakran igen sok fáradságba kerül — a tiszta fűrészport, kevés vízzel rázva, nagyon ajánlják. Sőt a fűrészpor által, mint a »Techn.« állítja, még olyan palaczkok is, melyekben átható szagos folyadékok voltak, minden másféle használatra alkalmasakká lesznek!

Az üveg törékenységének mérséklésére a következő egyszerű módot ajánlják. Az üvegdarabot (lámpaüveg, pohár stb.) hideg vízzel telt edénybe teszik s egy kevés közönséges só adnak hozzá. A vizet azután forrásig hevítik s majd lassan kihűlni hagyják. Az így kezelt üvegtárgyak ellenállnak a hirtelen hőváltozásoknak. Ugyaníly eljárást lehet követni porcellán, cserép- és kőedényekkel is.

Memento mori. Salaheddin, Egyptom híres szultánja, halálos ágyán feküdt, pompától és fénytől, számtalan fegyveres hű szolgától, akarátának engedelmes eszközeitől és gyászoló népeitől körveve. A szultán néma mosolylyal tekintett maga körül, s egyik barátját magához intve, sugott neki valamit. Barátja erre kiment, a palota kapui előtt lobogó zászlókat mind levette s az egyszerű szemfódelet emeltette föl, mely a szultán holttestének begöngyölésére volt szánuva, azután fenhargon kiáltá a népnek: »Nézzétek, nézzétek! Salaheddin, a ki a keletet meghódította, összes hódításaiból és kincseiből nem visz egyebet magával ezen szemfódelnél.«

Gyermeki kíváncsiság. »Mama« mond egy kíváncsi gyermek, atyámfia lennél te akkor is, ha nem lennél a papa felesége?»

Furcsa küldöncz. Egy orvoshoz berohan egy ember s lelkendezve kiáltja: »orvos ur, jöjjön gyorsan, igen gyorsan. Lakásomon egy nehéz beteg van, ki borzasztóan nyög és panaszkodik!« — »Ki az?« — »No, hát én vagyok! Tetszik tudni, nem volt senkim, kit küldjek orvos urért, hát magam jöttem.«

Társulati Értesítő.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt kr.
Szignárovich János eperjesi káplány	12 60
Nemes József törökszentmiklósi plébános	28 35
Jankovics Alajos prépost hatvani plébános	44 10
Szabados Antal cz. kanonok, kalocsai papn. aligazgató	15 75
Foltin János alsóábrányi pl.	3 15

Cs. kir. kiz. szab. cipőgyár. Több kiállításon kitüntetve.

Temesváry Mór,
Budapest,
király-utca 1. sz.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Nőknek.

Eberlasting czugos-topán	frt 2.70
Eberlasting czugos-topán	frt 3.20
20 cm. magas legf. nemű	frt 3.20
Bőr-topánok 20 cm. magas	frt 3.20
erős kettős talppal	frt 3.20

Uraknak.

Topán chagrin vagy wichsos bőrből erős talppal	frt 3.80
Topán borjúbőrből erős kettős talppal	frt 4.50
Borjúbőr vagy bagaria csizma hosszú szárral és kettős talppal	frt 9.—
Megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.	

Bővebb képes árjegyzék kívánatra ingyen. 3—8

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1882. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencz-tere Athenaeum-épület).